16.09.79

8.47

1

LLUITAR PER L'ESTATUT, ARA MES QUE MAI.

Jordi Solé Tura

Si haguessim pogut triar, és evident que hauriem escollit un altre mes que no fos agost per aprovar el projecte d'Estatut a la Comissió Constitucional del Congrés. Però les coses van com van. I ara, en començar setembre, en el moment que la vida política reprèn, com es diu, el nou curs tenim davant nostre el tema de l'Estatut com una gran conquesta i com una gran responsabilitat, alhora.

Una gran conquesta, en primer lloc. Sobre això no hi poden haver reticències. Ja sé que aquest pas transcendental pot quedar submergit per altres problemes. La crisi econòmica és tan greu, planteja qüestions tan urgents, pressiona amb tanta intensitat sobre els treballadors i sobre el conjunt de la població, deixa tant poc marge per a la reflexió serena que per a molta gent totes les altres coses -- i entre elles l'Estatut -- poden ser o semblar secundàries.

Per això és necessari explicar, fer comprendre a tothom què significa realment l'Estatut. Amb l'aprovació del projecte de Sau culmina una primera etapa de lluita unitària a Catalunya, una etapa en què la reivindicació de l'Estatut ha estat l'expressió més concreta i més acabada de la voluntat democràtica i antifranquista del nostre poble. Ara és quan, de veritat, comença a prendre cos com a realitat institucional allò que durant tants anys ha estat l'eix vertebrador de la lluita per la democràcia. Amb l'aprovació del projecte d'Estatut podem dir que hem infligit a les restes del franquisme -- encara tan poderoses -- una derrota descomunal, que cal convertir ara en final i definitiva.

S'obren ara davant nostre grans possibilitats, però també grans responsabilitats. El franquisme ens ha deixat una Catalunya desfeta i gairebé destrossada en aspectes fonamentals. De fet, Catalunya és avui un monstre que hem de refer i reconstruir:

- Més del setanta per cent de la població i dels recursos s'acumulen caòticament a Barcelona i els seus voltants, mentre que la resta de les comarques, amb alguna excepció, perden població i recursos i s'enfonsen en el subdesenvolupament.

- La gran majoria dels catalans d'origen són analfabets en la seva pròpia llengua.

- Milers de treballadors immigrats, expulsats de les seves terres pel latifundisme i el centralisme s'estableixen a Catalunya en condicions difícils, sense que existeixin encara els mecanismes necessaris per aconseguir la seva plena fusió amb els catalans d'origen.

-- La crisi econòmica provoca l'enfonsament de sectors tradicionals de l'estructura econòmica de Catalunya (com és ara el tèxtil, la construcció i el petit metall), deixa a milers de treballadors sense feina, provoca la paràlisi de sectors molts considerables de la petita i la mitjana empresa, afecta durament el camp,etc. I tot això sense mitjans institucionals que ens permitin d'enfrontar-nos-hi en funció de la realitat catalana.

Tenim,doncs, tasques molt greus i molt immediates a realitzar: recomarcalitzar i reequilibrar les diverses zones de Catalunya; aconseguir la normalització cultura i lingüística, assegurant la plena igualtat de dret i de fet del català i el castellà; refer la comunitat nacional catalana, integrant-hi de veritat tots els qui viuen i treballen aquí; lluitar contra la crisi econòmica en aquells aspectes que més directament ens afecten; construir noves institucions i fer-les funcionar, tot trencant el rígid marc del centralisme burocràtic de l'Estat, etc.

Tot això, enfortint la solidaritat i la unitat amb els restants pobles d'Espanya, per tal d'aconseguir que la nostra autonomia no sigui vista com un privilegi i un motiu d'enfrontament, sinó com l'obertura d'una via que els altres també hauran de seguir. Cal que tothom comprengui que l'autonomia de Catalunya és part d'un procés autonòmic general que ha de permetre superar els terribles desequilibris, les enormes diferències que avui hi ha entre les diverses nacionalitats i regions d'Espanya i refer sobre noves bases, democràtiques i descentralitzades, les institucions de l'Estat espanyol.

Per això cal tenir ben present que la <u>lluita per l'Estatut tot just acaba de començar</u>, malgrat la llarga història que ja té al darrera. Hem culminat, de fet, una primera etapa. Però ara en començarà una altra, potser la més difícil. Ara haurem de convertir la lletra de l'Estatut en realitat concreta. I això serà llarg, difícil i complicat.

L'Estatut l'hem aconseguit en circumstàncies que no són pas les millors, sense una prèvia ruptura política que hagués deixat el terreny en condicions més clares. Darrera l'Estat espanyol hi ha molts anys de centralisme i de burocratisme, un centralisme que Franco no va inventar però que sí que va dur fins a les últimes i més nefastes conseqüències. I el centralisme vol dir moltes coses, moltes institucions, molts cossos burocràtics consolidats, moltes inèrcies, moltes habituds mentals. I vol dir també una manera -- errònia -- d'entendre la unitat d'Espanya.

Posar en marxa l'Estatut serà enfrontar-se d'una manera o altra amb tot això. Caldrà actuar amb habilitat i paciència, però també amb energia i audàcia. I només ens en sortirem

si sabem mantenir allò que constitueix la nostra força essencial: la mobilització activa, conscient i responsable de la gran majoria de la població i, com a resultat d'això, la unitat de les forces polítiques catalanes que millor representin les aspiracions democràtiques i autonòmiques del poble de Catalunya.

Després de l'Onze de Setembre la gran ocasió per avançar per aquest camí i demostrar la nostra voluntat col.lectiva de lluita ha de ser el referéndum sobre l'Estatut. No sols cal aconseguir un sí clar i contundent sinó que cal que la participació sigui massiva. N'hem de saber fer un gran acte d'afirmació multitudinària del poble de Catalunya a favor de l'autonomía, a favor de l'Estatut.

Hem culminat un etapa i ara en comença una altra. Les circumstàncies han canviat, però en el fons hi continua existint la mateixa necessitat: lluitar, lluitar massivament, sense treva, unitàriament per l'Estatut de Catalunya.

Treball, nº esp. "Festa de Treball"
(14-16 octubre 1979)